

АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОРТФЕЛЯ ДОМОГОСПОДАРСТВ В УКРАЇНІ

ас. Захаркіна Л. С., студентка гр. Ф-91 Доля Є. В.

Домогосподарства становлять значний сектор фінансових відносин, бо формують більшість грошових накопичень у суспільстві. За умов ринкових відносин заощадження мають чіткий економічний зміст у вигляді інвестиційного капіталу. Проте населення, яке зберігає цінності в національній та іноземній валюті поза фінансово-кредитною системою і не вкладає їх в економіку, не бере участі в інвестиційному процесі.

Дослідження доходів та заощаджень домогосподарств в Україні протягом 2002 – 2010 рр. (табл. 1) показало, що у 2008 р. частка заощаджень у доходах населення зменшилася на третину порівняно з 2005 р. й становила 6,15%, у 2010 р. спостерігалось максимальне зростання до 14, 2 %. Проте за даними МВФ протягом цього ж періоду в країнах Західної Європи він становив в середньому 24%.

Таблиця 1 – Доходи та заощадження населення, млн. грн. [1]

Показник	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Доходи населення	381404	472061	623289	845641	894286	1101015
Заощадження	45651	44203	47779	52011	80377	156358
Приріст фінансових активів,	41207	37044	37840	22496	69884	133304
з них:						
- приріст грошових вкладів та заощаджень у цінних паперах	53297	54880	94526	91212	2528	-
- заощадження в іноземній валюті	7200	17961	19908	32561	75834	-
- отримані позики, за винятком погашених (-)	19355	45766	77043	116629	-39172	-
Питома вага заощаджень у доходах населення, %	11,97	9,36	7,67	6,15	8,99	14,2

Для того, щоб виявити, якою мірою заощадження трансформуються в інвестиції, використано національні рахунки інституційних секторів, а саме: рахунок використання наявного доходу для сектора домогосподарств, звідки визначено валове заощадження, та рахунок операцій з капіталом, тобто валове нагромадження основного капіталу (табл. 2).

Таким чином, на основі аналізу даних табл. 2 робимо висновки: зростання заощаджень протягом 2001 – 2005 рр. не трансформувалося в інвестиції, так як частка валового нагромадження основного капіталу була незначною й мала тенденцію до зменшення. Максимальна частка валового нагромадження основного капіталу спостерігалася у 2007 р. й становила 28,83%, проте вона є все ще незначною, що свідчить про те, що загалом для сектора домашніх господарств вигідніше вкладати заощаджені кошти в готівку, іноземну валюту, тощо. Ця тенденція спостерігалася і у 2009 р.

Таблиця 2 – Інвестування заощаджень у секторі домогосподарств [1]

Показник	2003	2004	2005	2006	2007	2009
Валове заощадження, млн. грн.	16755	31627	46214	44669	48497	25991
Валове нагромадження основного капіталу, млн. грн.	2410	3993	5772	9937	13980	5535
Частка валового нагромадження у валовому заощадженні, %	14,38	12,63	12,49	22,25	28,83	21,3

Таким чином, вкладення грошей у валове нагромадження основного капіталу є досить ризикованим, і дохідність від таких інвестицій не компенсує наявну міру ризику (табл. 3).

Таблиця 3 – Порівняльна характеристика інвестиційних інструментів [1-2]

Тип інвестиційного інструменту	Середньорічна дохідність →max	Рівень легкості управління →max
<i>1. Банківські депозити</i>		
1.1 на вимогу	3,53	0,9925
1.2 до 1 місяця	8,88	0,9
1.4 від 3 місяця до 6 місяців	12,12	0,715
1.5 від 6 місяців до 1 року	11,9	0,6225
1.7 більше 2 років	13,85	0,5925
<i>4. Придбання акцій</i>	52,52	0,105
<i>5. Депозити в недержавних пенсійних фондах</i>	35	0,3975

Тому перед державою стоїть нагальне завдання створювати сприятливі умови для розвитку фінансового ринку, а саме для розробки нових фінансових інструментів залучення заощаджень домогосподарств.

1. Офіційний веб-сайт Державного комітету статистики. Рахунки інституційних секторів економіки України (2003-2009рр.). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: – <http://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Офіційний веб-сайт Національного банку України. Процентні ставки депозитних корпорацій (крім Національного банку України) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: – http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=57897